

**Karolinska
Institutet**

MC.20220531

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Maj 2022.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Ett nyhetsbrev skickas av Marie en gång/vecka till den som önskar prenumerera.

Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Foto: Marie C. Våren på KI.

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Org. number 202100 2973

Vecka 21

Här kommer veckans blandade nyheter och jag vill börja med kriget. Igår som ni vet var det exakt 3 månader sen Ryssland invaderade Ukraina. Så mycket har hänt som vi aldrig trodde kunde hända (igen). Många soldater (POW) har tagits tillfånga. De har rättigheter och ska skyddas. [Krigsfångar och andra frihetsberövade | Röda Korset \(rodakorset.se\)](#) 19 maj. [Ukraine: ICRC registers hundreds of prisoners of war from Azovstal plant | ICRC](#)

Debatt. Christian Abrahamsson. Fil dr i kulturgeografi och kulturskribent. [Vänd inte bort blicken – Axess](#)

Sofia Rydgren Stale, ordförande i Sveriges läkarförbund, och Torsten Mossberg, ordförande i läkarförbundets etik- och ansvarsråd. [”Begreppet 'vård som inte kan anstå' bör avskaffas.” – Sydsvenskan](#)

Pressmeddelande. [Socialstyrelsen blir sektorsansvarig i ny myndighetsstruktur för krisberedskap och civilt försvar - Regeringen.se](#) [Stärkt beredskap för kris och krig - Regeringen.se](#)

Nu har riksdagen beslutat om nya regler för organdonation. [Lagändring kan möjliggöra fler organdonationer - Socialstyrelsen](#) Läs mer:
1. [Kritiker varnar för etiska dilemman i ny donationslag - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](#) 2. [Nya regler kring organdonation – närståendevetetot försvinner | SVT Nyheter](#)

Jag gick in i katastrofen med öppna ögon, trots att jag på något sätt visste vad som skulle hända. [Anna Grönlund: I Macchiarinis labb spelades Edith Piaf - DN.SE](#)

Kjell Asplund förhöordes som vittne i rättegången. [Kjell Asplund: ”Macchiarini hade personligt ansvar” - Dagens Medicin](#)

Rättegången mot den misshandelsåtalade kirurgen avslutas. [Vill se långt fängelsestraff för Macchiarini - Dagens Medicin](#)

Dödshjälp. [Frågorna om dödshjälp SLS och SLF vill att Smer undersöker \(lakartidningen.se\)](#)

Etik och läkarroll. Camilla von Below. [Teoretiska perspektiv på anknytning vid patientmöten \(lakartidningen.se\)](#)

Kaliumdosen översteg flera gånger den som gavs när hon var ineliggande. [Stafettläkare döms för vållande till annans död \(lakartidningen.se\)](#)

Bör läkare kunna dömas för alla misstag de begår i yrket? Lena Wahlberg Lunds universitet. [Sällsynt att läkare döms för misstag \(lakartidningen.se\)](#)

Ny forskning. Therese Djärv, professor, överläkare. [Hjärtstopp på akutmottagningen \(lakartidningen.se\)](#)

Ny utredning. SOU 2022:22. [Tillgänglighetsdelegationen lämnar förslag om bland annat en utökad vårdgaranti - Regeringen.se](#)

Pressmeddelande. [Utredning ska ge förslag för att kunna införa offentlighetsprincipen i privata verksamheter inom hälso- och sjukvård - Regeringen.se](#)

Debatt. *"Den medicinska etiken är hotad"*. ["Anmärkningsvärt att professuren i Lund inte har utlysts" - Dagens Medicin](#)

Lars Sandman om etisk stress och prioriteringsarbete i samband med personalbrist i vården i sommar. (05:42 in i programmet). [Hon betalar priset för personalbristen i vården i sommar - Godmorgon världen | Sveriges Radio](#)

Forskning med fokus på etik, metaetik och kunskapsteori. [Olle Risberg: Alternativa begrepp^{OBJ} – svenskfilosofi.se](#)

Per Sandin forskar om tillämpad etik och forskningsetik. [Att tänka fritt och rätt | Tidningen Curie](#)

Vecka 20

Först vill jag tacka er bland mottagarna av nyhetsbrevet som vill informera mig när ni har publicerat en artikel. Det uppskattar jag! Och här kommer det jag har valt till er denna vecka:

“Life will triumph over death”. Tulip park, village of Motyzhyn, Kyiv region.
Olga Tokariuk. Center for European Policy Analysis (CEPA). Journalist and researcher based in Kyiv.

Blog. 14 maj. [The ordeal of Ahmadreza Djalali: a case of hostage taking and extortion - Ole Petter Ottersen, president Karolinska Institutet](#)

Behovet av bistånd har aldrig varit större. [Vi kan inte låta de allra fattigaste betala för vårt flyktingmottagande | GP](#)

Utmaningarna i världen är många och svåra. [Rädda barnen: Att skära ned på biståndet är att ta pengar från de fattiga - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Gustavsson, M.E., Juth, N., Arnberg, F.K. *et al.* *Dealing with difficult choices: a qualitative study of experiences and consequences of moral challenges among disaster healthcare responders*. *Confl Health* 16, 24 (2022). <https://doi.org/10.1186/s13031-022-00456-y>

Göran Collste (2022). *“Where you live should not determine whether you live”*. Global justice and the distribution of COVID-19 vaccines. *Ethics & Global Politics*. <https://doi.org/10.1080/16544951.2022.2075137>

Debatt. [En jämlik vård för hela Sverige är möjlig, skriver Sveriges läkarförbund och Kommunal | SvD Debatt](#)

Förväxling av blodpåsar. Åtalet lades ner. Dödsorsaken kunde inte fastställas. [Sjuksköterskorna frikänns – oväntad vändning i rättegång om förväxlade blodpåsar | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Behandling av personuppgifter. [Fem sjukhus och regioner slipper sanktionsavgift enligt EU:s dataskyddsförordning - Kammarrätten i Stockholm \(domstol.se\)](#)

Ny rapport. [Nationell uppföljning av hälso- och sjukvården 2022 | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Ny granskningsrapport. [Statens insatser för att säkra skyddsutrustning – krishantering till ett högt pris | Riksrevisionen](#)

Pressmeddelande. [Nya villkor för statligt stöd till civilsamhälle och trossamfund - Regeringen.se](#)

Magna Robertsson. (Om) ... etiska problem eller moraliska dilemman som inte är tydligt reglerade. [Bortom forskningsetiken skymtar omdömesförmågan – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Pressmeddelande: [Näringslivets förutsättningar att bedriva kliniska prövningar ska säkras - Regeringen.se](#)

Pär Segerdahl. [Safeguards when biobank research complies with the General Data Protection Regulation - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

A 12-year-old boy who suffered brain damage in an incident at home last month is at the centre of a High Court dispute over his hospital treatment. [Southend brain-damaged boy in court case over life support - BBC News](#)

Michaela Hefti and Rasita Vinay. [When context calls: EFBRI – An Evolving Ethical Framework Informing Breastfeeding Research and Interventions - Journal of Medical Ethics blog \(bmj.com\)](#)

Gundo Weiler, Jozef Bartovic et al. *Improving health in immigration detention and promoting alternatives to detention*. The Lancet. 2022. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(22\)00742-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(22)00742-5)

Vecka 19

Här kommer en blandning av nyheter som jag har uppmärksammat denna vecka. I nyhetsflödet märker jag att mänskliga rättigheter allt oftare hotas på många sätt och på många platser.

Iran. [Worrying news about Ahmadreza Djalali - Ole Petter Ottersen, president Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

[AKUT! Skriv under för att stoppa svensk-iranske Ahmadreza Djalalis avrättning! - Amnesty Sverige](#)

Mariupol. [Ukraine: ICRC facilitates the safe passage of over 300 civilians from Mariupol area in a new operation | International Committee of the Red Cross](#)

When war breaks out, what does it mean for a country to remain neutral? [Neutrality: why countries choose not to join a war and what responsibilities come with it – podcast \(theconversation.com\)](#)

Kabul. [UNAMA statement on the hijab directive by Taliban authorities | UNAMA \(unmissions.org\)](#)

Vården av barn med uppgivenhetssyndrom har brustit anser barnläkaren Ingrid Segerberg. [Självkritisk barnläkare vill se utredning: ”Vi har skadat barn” | SVT Nyheter](#)

Jämlig vård. [Ditt postnummer ska inte avgöra vilken vård du får - DN.SE](#)

Forskningsprojekt. *Jämlig vård för kvinnor i hemlöshet.* Professor Elisabet Mattsson. [Forskaren som klev ut i verkligheten | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Pressmeddelande Regeringen. [Privat försäkring ska inte ge förtur i vårdkön - Regeringen.se](#)

Debatt. [Mårten Blix: Missriktad politik att försvåra för privata vårdgivare - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Ny tv-serie. Under ett dygn följer 40 kamerateam de som ger och får vård runtom i Sverige. [Uppdrag: Håll Sverige vid liv | SVT Play](#)

An updated version of the ethical framework. [Emergency use of unproven clinical interventions outside clinical trials: ethical considerations \(who.int\)](#)

Fantinati J et al. *Tale of two countries: attitudes towards older persons in Italy and Israel during the COVID-19 pandemic as seen through the looking-glass of the media.* Journal of Medical Ethics Published Online First: 15 April 2022. <http://dx.doi.org/10.1136/medethics-2021-108011>

Abortion. Louisiana lawmakers have advanced a bill that would abolish abortion in the state, grant constitutional rights to "all unborn children from the moment of fertilization" and classify abortion as a homicide crime. [Louisiana legislators advance bill classifying abortion as homicide | Reuters](#)

Anderson, Diana C. et al. "*The Bioethics of Built Space: Health Care Architecture as a Medical Intervention,*" Hastings Center Report 52, no. 2 (2022): 32–40. <https://doi.org/10.1002/hast.1353>

Seminarium 12 maj 15.00-17.30. [Academic freedom and international collaboration in a turbulent world | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

IME National Conference. Being Heard. 30th June & 1st July 2022. [Booking is open 'Being Heard' - Institute of Medical Ethics \(ime-uk.org\)](#)

Almedalen. 4 juli 2022 kl. 13.30–14.15. [Vård efter behov – är privata sjukvårdsförsäkringar symtom eller sjukdom? Och ska man bry sig? - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Seminarium den 8 september 13.00-16.30 (sänds även digitalt). [220908 Suicidpreventiva dagen 2022 – Stöd till efterlevande — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Göteborgs universitet. [Postdoctoral Fellow in Economic and/or Environmental Ethics, one or several | Finance and Philosophy](#)

“Even in the darkest of times, we see acts of kindness. No matter how small they might be, every act can make a huge difference”. The International Committee of the Red Cross.

Vecka 18

Vi lever i en värld som förändras snabbt (kanske känns det så för att jag blir gammal...). Det gäller att hänga med när nya etiska frågeställningar uppstår och andra aktualiseras på nytt och med stor kraft. Här kommer i alla fall det jag uppmärksammat och vill sprida till er denna vecka:

Webbinarium ”Om kriget kommer”. (kan ses på YouTube). [Webbinarium reder ut vad som gäller för läkare vid ett krig i Sverige \(lakartidningen.se\)](#)

Editorial. The Lancet. [Offshoring the asylum process: a dangerous move for health - ScienceDirect](#)

Emma Long, University of East Anglia. [US supreme court poised to overturn abortion law: what the leaked opinion says and what happens next \(theconversation.com\)](#)

New Oklahoma Law. [Oklahoma Senate approves a near-total abortion ban - JURIST - News](#)

Vaccination av minderåriga mot covid-19 utan vårdnadshavares samtycke. [JO-beslut](#)

Kultur. *Läkarnas ambition: Döden ska bli "bra" igen.* [Läkare: Så kan döden bli kärleksfull | SvD](#)

Debatt. Dyra mediciner. ["TLV ska kunna ta hänsyn till anhörigas livskvalitet" - Dagens Medicin](#)

Prioriteringar. [Lars Sandman: Bör man lotta när man har två patienter och en respirator? – svenskfilosofi.se](#)

Ny rapport. *På vems villkor digitaliseras vården?* Av Katti Björklund, frilansskribent och tidigare medarbetare på 1177 Vårdguiden och Inera. [Digitaliseringslobbyn - Arena Idé \(arenaide.se\)](#)

Arianna Poli. Thesis. Linköping University. [A Divided Old Age through Research on Digital Technologies \(diva-portal.org\)](#)

L'Université de Strasbourg fait la lumière sur son passé sous administration nazie. [The Reichsuniversität Straßbourg \(1941-1944\): Results of the research by the Historical Commission into the history of the Medical Faculty - Université de Strasbourg \(unistra.fr\)](#)

Ole Petter Ottersen, rektor Karolinska institutet. [Hur bevaras akademisk frihet i en mer auktoritär värld? | Tidningen Curie](#)

Debatt. [Ny tillämpning av etikprövningslagen orimlig, kostsam och tidsödande – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Strassle, C. L., Schwan, B., & Berkman, B. E. (2022). *Autonomy concerns with using contracts to enhance patient adherence.* Bioethics. <https://doi.org/10.1111/bioe.13030>

Jennifer S. Linebarger et al. The Section on Hospice and Palliative Medicine. *Guidance for Pediatric End-of-Life Care.* Pediatrics. May 2022. <https://doi.org/10.1542/peds.2022-057011>

Editorial. *Oncologists in social media—what are the limits?* The Lancet Oncology. Volume 23, Issue 5, 2022. [https://doi.org/10.1016/S1470-2045\(22\)00227-3](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(22)00227-3)

Kayte Spector-Bagdady et al. (2022). The American Journal of Bioethics. [Full article: Promoting Ethical Deployment of Artificial Intelligence and Machine Learning in Healthcare \(tandfonline.com\)](#)

Statens medicinsk-etiska råd har bjudit in Bioteknologirådet i Norge och Det Ethiske råd Danmark för gemensamma överläggningar 2022-05-05 - 2022-05-06. [Trilateralt möte mellan de nationella etikråden i Danmark, Norge och Sverige i Stockholm \(smer.se\)](#)